

huomioonsa ja antaa työläisille muuta kuin ainoastaan ne murut, jotka heidän pöydiltään tähän saakka on työläisille tippuneet. Eritoten kehoitan naisia liittymään joukkoomme, sillä kun äidit ovat tietoisia ihmisistä, silloin tuleva sukupolvi omaa perintönä jo sellaisen maillmankat-somuksen, että he ovat tietoisia asemastaan eikä työnantajat voi heitä käyttää aseina toisia työläisiä vastaan, kuten nykyään niin usein tapahtuu. Työläiset kaikkialla hierovat unta silmistään, miks'emme mekin, jotka käsitämme elämän nurinkurisuden.

Rahtiuspuhujan Heikki Moilasen, piti olla Floridan haalilla puhuhassa tk. 15 p. Iltana, vaan ei ollut ketään saapunut kuulemaan, joten ei puhetta tarvinnut pitää. Floridalaiset omaavatkin varmemman rahtiuskannan kuin kukaan puhujakaan, sillä täällä olivat kapakat pois jo monta vuotta ennen kuin muualta Houghton kauntissa.

Huhtikuun 7 p. äänestävät naiset ja miehet varmaan väkijoumia vastaan, sillä tiedämmehän juoppouden olevan eittämättömän paheen nykyisessä yhteiskunnassa ja sitä välittömästi parannusmuotona on hyväksyttävä kieltolaki. Muuten ei kevätaaleissa tule olemaan työväestön omia ehdokkaita lainkaan joten porvarien hyvät miehet vain taistelevat leipäpaloista vielä toistaiseksi. Mutta naiset Michiganissa, ei tule aina näin olemaan. Joskus mekin äänestämme ja vieläpä voitamme. Edistyneimmät naisetkin tulevat ottamaan virkapalkkoja. Siis kiireen kyytiä itseänne kehittämään.

Ehkä lopetan toivottamalla hauskaa kevättä kaikille. Piirteitä toveruudella,

ANNI MÄKINEN.

SEATTLE, WASH.

Olen laiminlyönyt tehtäväni kirjenvaihtajana jo muutaman kerran, joten on parasta taas koettaa täyttää velvollisuuteni, piirtämällä muutaman rivin tämän palkkakannan kuuluisista.

Ne akkain iltamat oli ja meni jo tämän kuun 9 päivä, mutta kun niistä yhä vaan kuulee vieläkin puhutavan, niin sanonpa oikein lehden palstolla, että ne onnistuivat kaikki puolin hyvin. — Akkain näyttelemässä kappaleessa ansaitsevat suureman tunnustuksen miesten osan viejinä toverittaret Thompson ja Hulo. Hyvä oli heillä maskeeraus ja myös käytös. Sukkelana esiintyi toverita Salo palvelijattarena ja yleensä sanottuna meni kappale hyvin kuten muukin ohjelmasuoritus. Kuulin monen sanovan, että kyllä alkolle täytyy antaa tunnustus. Niin, siinä näette että akat kykenevät muuhunkin, ettei ainoastaan juoruaamiseen.

Sääkähän niin että lähdin liikkeelle kun näin Toverittareissa sen suuren sotahuudon, että sen tilaajamäärän pitäisi tämän maaliskuun ajalla kohota kymmeneentuhanteen ja saivat, vielä että se tulee sillä kun jokainen sen tilaaja hankkii yhden uuden tilauksen lehdelle. Päätin mielelläni että sen yhden uuden tilauksen otan tämän kuun ajalla vaikka väkisin Toverittarelle, ja niin lähdin sitä hakemaan ja sainkin sen ilman vastuksia. Olin niin iloinen kotiin saavuttuani, että tuntui niin kuin olisin jonkun suuremman tehtävän suorittanut. Toivon kaikille muillekin Toverittaren tilaajille menestystä tämän yhden uuden tilauksen saamisessa. — Pitäkäämme siis kaikin yhtenä sotahuutonamme, että Toverittaren tilaajamäärän täytyy nousta kymmeneen tuhanteen, niin pian kuin mahdollista. Tehdään jokainen parhaamme niin pian saamme nähdä Toverittaren etusivulla tilaajamäärän osottavan kymmenen tuhatta.

Minä luulen ett'ette monikaan vielä tiedä mitä osaston haalilla piakkoin tulee olemaan. Saatte nyt kuulla, että ne ovat naisten tanssit, jotka pidetään huhtikuun 5 päivä. Pääsyliput on jo painettu ja niitä myyvät kaikki huvitoimikunnan naiset dollarin kappale ainoastaan naisille. Miehet saavat silloin kunnan saapua vapaasti nauttimaan sen illan iloista.

Olin kokonaan unohtaa sanoa, että tämän kuun 30 päivänä on päätetty pitää ohjelma-iltamat taas pitkistä aikaa. Ohjelma, kuulojeni mukaan, tulee olemaan monipuolinen ja vaihteleva. Näytellään muiden muassa pieni näytöskappalekin ja eikä kuvaelmakin. Sisäänpääsykin on ainoastaan 25 senttiä kaikilta. — Siis näkemään.

AINO-SISKO.

DETROIT, MICH.

Osastomme sunnuntai-koulun oppilaat ja opettajat toimeenpanivat arvokkaan iltaman, joka oli ensimmäisiä laatuaan täällä Detroitissa. Lapset suorittivat ohjelmaa hyvin ja rohkeasti. Vaikka useat lapset olivatkin ensikertalaisia esiintyjä, niin voipa sanoa, että kaikki soittonumerot, laulut, runot, kertomukset, puheet, valmistelu, pukutanssit, soolotanssit sekä näytöskappale "Nouseva kosto", olivat hyvin esitettyjä. Voimme uskoa, että tuosta nuorten joukosta kasvaa luotettavaa joukkoa jatkamaan sitä työtä jonka eteen me sosialistit työskentelemme. Opettajat haluavat lausua lapsille kiitokset ohjelman valmistelusta ja he toivoivat, että lapset yhä suurempana joukkona ottavat osaa lasten toimintaan yhtymällä sunnuntai-kouluun, jonka yhteyteen on alkamus perustaa Ihanneliitto somille lapsille. Yleisö palkitsi lasten iltaman runsaalla osanotolla ja kaikki olivat tyytyväisiä illan ohjelmaan. Siis hyvää jatkoa lapsille edellekin.

Ryhmä-iltamien toimeenpanosta haluan sanoa sanan selvitykseksi niille, jotka eivät ole selvillä niiden tarkoituksesta.

Ryhmä-iltamien tarkoitus on saada mukaan sellaisiakin, jotka käyvät vain jollainkin iltamissa, eivätkä ota osaa toimintaan. Jos joku osaston jäsen, joka muuten on aina kaikkialla toiminnassa ja tehtävissä mukana, sattuu syystä tai toisesta olemaan pois esim. ryhmä-iltamasiin ei häntä voi sen takia tuomita vastaan agitööriksi. Osastossa on henkilöitä, jotka käyvät aina iltamissa, uhraavat roponsa osaston hyväksi, toimivat vuosikausia lehtien kirjeen vaihtajina omilla kustannuksillaan vaikka osaston valitsemina, vaan he eivät pääse iltamiin vapaasti. Täälläkin on paljon jäseniä jotka pienen tehtävän takia pääsevät vanaasti sisälle. Ei siis ole paljon jos he kerran, tai kahdesti vuodessa maksavat kalliinkin sisäänpääsymaksun ryhmä-iltamiin. Ottakaa myöskin huomioon, että osastossa on jäseniä, jotka tahtovat aina olla jäseniä, eivätkä yhdy vain ryhmä-iltamien aikana, kun haluavat ottaa niihin osaa tai kun on toivoo päästä vanaamerikille osaston toimeenpanemisiin tilaisuuksiin. Sellainen ei ole oikeata puoluejäsenyyttä. On oikein, että suorittaa kullekin kuuluvat maksut ja toimii sen mukaan kun voi eikä aina ole valmis vaatimaan pienemmästäkin tehtävästä korvausta.

Vaaditaan uhraavalsuutta työskennellessä sosialismin eteen. On toimittava sen mukaan kuin voimat ja varat myöten antavat, on täytettävä jäsenmaksut y. m. eikä yhtyä monta kertaa vuodessa jäseneksi palkkakunnalla vuosia olleet henkilöt. Eiköhän se ole jokaisen yksilön asia olla iltamissa silloin kuin hänen kannattaa, olipa ne iltamat ryhmä-illat muuta iltamia, vai mitä? Jokainen kai tietää taloudellisen asemansa paremmin kuin toiset. Ei aina pitäisi kosketella toisten asioihin, vaan tulisi pysyä enemmän omissaan, se on minun mielipiteeni asioista. Helen Tuomala.

SUPERIOR, WIS.

Jotain oikein erikoista on osastolamme huhtik. 6 p. Silloin näytellään erittäin huomiota herättänyt kappale "Barrikaadeilla". Se on nelinäytöksinen murhenäytelmä ja yksi parhaista mitä täällä on koskaan esitetty. Pitäkää päivämyymälä visusti mieleessänne ja rientäkää sitä katsomaan.

Butten muori on minullekin luvannut lähettää Rockefellerin sentin jos otan ahkerasti tilauksia Toverittarelle tämän kuukauden aikana. Mutta jos kaikki asiamiehet oikein innostuisivat ja ottaisivat paljon tilauksia, niin eiköhän muori kauhuksi, jos hän joutuisi kaikille ahkerille asiamiehille senttejä lahjoittamaan. Muistakaa nyt, naiset, kun Toverittaren asiamies tulee tilausta kysymään, niin älkää sanoko tuota kiusallista sanaa: en minä tiedä mitä miehenikin siitä sanoo. Nainenkin on ihminen ja hänellä täytyy olla valta tilata oma lehtensä. Siten viemme yhteistä asiaa eteenpäin.

Hauskaa kevättä kaikille Toverittaren lukijoille. T. P.

Kun levität Toveritarta työläisnaisten keskuuteen autat luokkatiedon leviämistä.

R U N O

Miljoonanmarkan juhlissa lausuttavaksi.

Kirj. MIKAEL RUTANEN.

Köyhän elo purjehdusta vasten tuulta, vasten tuulta, missä vinha myrsky puhkaa ja se orjan syötä uhkaa nälkäkuoloon, nälkäkuoloon. — Sorron haamu aina eessä, sydämessä kauhu, tuska.

Ilme kyllä, että kestää, ilme, ettei vastaan nouse tämä sorrettujen suku, satamiljoonainen luku! Ettei kerta todenperään vaadi oikeutta sitä, joka myöskin kuuluu sille.

Ilme kyllä, nöyryty, kärsii, surut sulkee sydämeensä. Koko taakan yksin kantaa, nuolasee ja anteeks' antaa, vaikka isku viiltää syvään.

— — —

Nälkä, nälkä, häätä, kurjuus, rikkahien raaka valta, kyynelvet — sydänsurut, kärsimykset orjan rinnan kihdyttivät vihdoin vihaan Suomen kansan — pohjamassan.

Xidit itki, rinnat ehtyi, lapset kuhtuivat ja — kuoli. Tuska yltyi, paisui häätä, kestänyt ei orjat tätä. Kaikui vielä nöyrä pyyntö: Pelastusta! Avuks' tulkaa! Rikkaat rehki heikumoiden, pilkaten vaan kansan häätä.

Nälkä se kun oikein vitsoi eikä ollut mitä syödä, loppui vihdoin mielen maltti; jällellä ol' yksi valtti, siihen turvaantui kuin kortteen, muu kun auttanut ei mikään.

Nousi miehet, nousi naiset, sydän käski, tunto pyysi taistoon tuliseen ja tuimaan, toivon mittelöhön huimaan; siihen oli tuhat syytä.

Riehu! riehu! niinkuin myrsky, kihityi yhä tulemmaksi. Riehu! kiehu! orjat voitti. Joko vapaus nyt koitti sysäsynkään sorron jälkeen?

Viel' ei täyty Suomen toivo, viel' ei poistu sorron kahleet, viel' ei hälvennyt oo yö; iskun syvimpään lyö sorron mahti orjan lihaan.

Sorron mahti, ryövärjoutko, voittajaksi taaskin kiertyi. Pettä kansa, pettyi, pettyi, orjan synkkä silmä vettyi, rinta murtui, toivon oras sydämessä kuhtui, kuoli.

Niinkuin villit metsänpedit riehu! voiton huumeessa sorron mahti, juoden verta, kun ol' alistettu kerta orjajoukko astinlaudaks', rahavallan porraspuuksi.

Nyt ol' osa, orjan osa kuolla tahi muuten piestiin. Säästetty ei miestä, naista, eikä pientä lapsukaista. Pakkotohohon, vankiloihin tuhansia heitä syöstiin.

Tuosta yltyi orjain häätä, iskut syvempään vaan koski, villi sydämeen ja rintaan, ruoska vonkui, sattui pintaan. Shakaalien torahampaat louskui ytimissä orjain.

Mit' ol' ennen vapautta, sananvapautta hiven; mit' ol' oikeutta muru, siitä kansan suurin suru, kun nyt tyyten riistettiin heitä nämä vähät rippeet.

Kalkk' on viety taiston heelmät, johon uhrattiin niin paljon. — Suomen toverit nyt vuottaa avun kättä, meihin luottaa. Heille olemmeko tylyt, niinkuin Jumala ja taivas, tahi niinkuin porvarjoukko?

Ei! Siell' on meidän oma helmo, oma kaunis sukupuumme: meidän isät valko-lapset, meidän äidit, meidän lapset, meidän siskot, meidän veljet; monen monet tutut meille, riiston, sorron uuvuttamat.

Siskot, veljet, avuks' heille, se nyt oikoon ensi ehto! Tunnuksena: Suomen kansa ylös yöätä, sorrostansa! Minkä voimme sen myös teemme, ojnetaan avun kättä!

Luodaan uutta omenakkaa ihmiskunnan ikeivään. Miljoonien työssä on taika, josta nousee vapaa aika. Silloin myöskin Suomen kansa vapautuupi sorrostansa.

Surulla ja ikävällä ilmoitan että tyttärenti

Briita Elizabeth

2 viikkoa sairastettuaan kurkkumätää vaipui kuolon uneen tammikuun 11 p. 1919; oli kuollessaan 6 vuoden ja kolmen kuun ikäinen. Häntä lähinnä jäi kaipaamaan äiti, 4 sisarta ja 4 veljeä.

Miina Kuki

L. Box 15, Sand Coulee, Mont.

Hän ilomme ja onnemme ja toivo tulevaisuuden. Kallis pieni Piikumme sai kodin uuden. Siell' vapahana riemuiten soi ääni Piikumme liiton.

Surulla ja ikävällä ilmoitamme että rakas poikamme

Johan Sanfriid

seitsemän vuorokautta sairastettuaan kurkkumätää vaipui kuolon uneen 30 p. joulukuuta 1918; oli kuollessaan 7 vuoden, 6 kuun ja 18 päivän ikäinen. Häntä lähinnä kaipaamaan jäi isä, äiti ja sisar, myös lukuisia joukko pieniä ystäviä.

Matt ja Hilma Mäki.

L. Box 15, Sand Coulee, Mont.

Oi tuoni, kuin ankara olla voit, että lemmitymme meiltä riistit pois.

Et sääliä sä yhtään tuntea voi, vaikka sydämemme sitä vaikeeri.

Nuku rauhassa, velkko, sillä muistosi elää.

Katarina.